

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

30. prosinca 2024.

Priopćenje o zadržavanju stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku od 1,5 posto

Domaći financijski ciklus i dalje se nalazi u zreloj fazi ekspanzije obilježenoj nastavkom snažnoga kreditiranja kućanstava, posebice u segmentu potrošačkih kredita. Stambeni krediti nastavljaju rasti po stabilnim stopama, uz daljnje smanjivanje aktivnosti na tržištu stambenih nekretnina. Razina akumuliranih cikličkih ranjivosti ostala je povišena te HNB ocjenjuje da stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 1,5 posto zasad ostaje primjerena potrebi očuvanja otpornosti bankovnog sustava na moguću materijalizaciju sistemskih rizika ili iznenadne šokove. Relevantne informacije u skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljuju se u nastavku teksta.

Pokazatelji kreditnog jaza specifičnog za Republiku Hrvatsku (Slika 1.) i kompozitnog indikatora cikličkoga sistemskog rizika (Slika 2.), koji sažima veći skup pokazatelja povezanih s kretanjem financijskog ciklusa, u drugom su tromjesečju 2024. ostali povišeni (Tablica 1.). Snažnom kreditiranju kućanstava, uz godišnju stopu rasta od 12% u studenome 2024. (na osnovi transakcija), najviše je pridonio nastavak ekspanzije gotovinskih nenamjenskih kredita, čija se godišnja stopa rasta stabilizirala na visokoj razini te je u studenome iznosila 15,8%. Istodobno su stambeni krediti rasli po stopi od 9,1%, što je odraz povećanja prosječnog iznosa kredita uz znatno smanjenje broja odobrenih kredita. Krediti nefinancijskim poduzećima blago su se oporavili te su na godišnjoj razini porasli za 5,5% u studenome, čemu su najviše pridonijeli krediti poduzećima u djelatnosti građevinarstva i trgovine. Na tržištu stambenih nekretnina vidljivo je smanjenje aktivnosti, koje se ogleda u nastavku pada broja transakcija i usporavanju rasta cijena (na 10% na godišnjoj razini u drugom tromjesečju 2024., u usporedbi sa 17,3% u posljednjem tromjesečju 2022.).

HNB u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastavlja redovito pratiti razvoj cikličkih sistemskih rizika u svjetlu domaćih i globalnih gospodarskih i financijskih kretanja te provoditi makrobonitetnu politiku usmjerenu na očuvanje otpornosti bankovnog sustava. Stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala zasad ostaje 1,5 posto, no daljnje produbljivanje cikličkih ranjivosti u povoljnom makrofinancijskom okružju moglo bi zahtijevati i njezino dodatno povećanje. HNB će po potrebi pravodobno prilagoditi visinu stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u koordinaciji s drugim instrumentima makrobonitetne politike, kako bi se postigla optimalna kombinacija mjera s obzirom na sistemske rizike za stabilnost financijskog sustava.

Tablica 1. Pokazatelji cikličkoga sistemskog rizika i povezane referentne stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za drugo tromjesečje 2024.

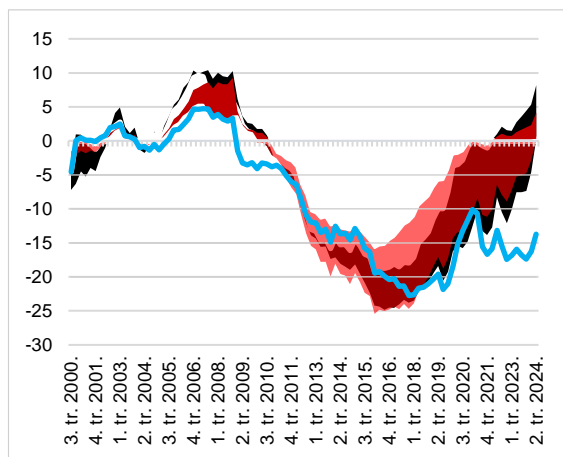
Pokazatelj	Vrijednost omjera/indikatora	Kreditni jaz (odstupanje od dugoročnog trenda)	Referentna stopa ZS-a (pck)
Standardizirani (bazelski) omjer kredita i BDP-a	61,5% ↓	-13,7 p. b. ↑	0%
Specifični omjer kredita i BDP-a (apsolutni jaz)	46,4% ↓ (uži) i 61,5% → (širi)	0,2 p. b. ↑ do 3,5 p. b. ↑	0,06% do 2,17% ↑
Specifični omjer kredita i BDP-a (relativni jaz)		0,3% ↑ do 8,2% ↑	0,11% do 2,5% ↑
Kompozitni indikator	0,16 → (66. percentil distribucije)	/	0,90% do 1,22% ↑

Napomena: Vrijednosti specifičnog omjera razlikuju se ovisno o definiciji kredita (46,4% za užu definiciju kredita, koja uključuje samo kredite domaćih banaka, i 61,5% za širu definiciju). Razlike u vrijednosti jaza proizlaze iz različitih definicija jaza (apsolutni se računa kao razlika, a relativni kao omjer ovih varijabla: omjera kredita i BDP-a te njegova trenda) i ocijenjenih vrijednosti statističkih trendova. Strelice označuju smjer promjene u odnosu na vrijednost pokazatelja i referentnih stopa iz prethodnog tromjesečja.

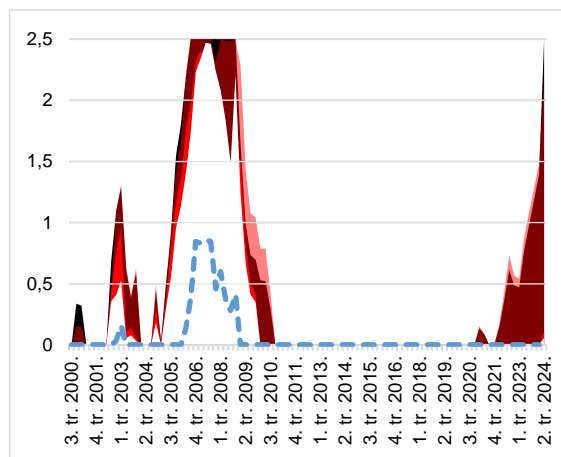
Izvor: HNB

Slika 1. Raspon pokazatelja kreditnog jaza i pripadajućih referentnih stopa ZS-a (pck)

1.a. Kreditni jaz (% i p. b.)

1.b. Referentne stope ZS-a (pck)

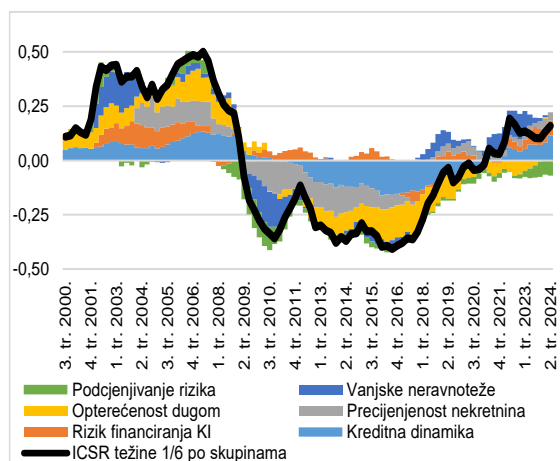

Napomena: Lijevo su prikazani bazelski jaz (plava krivulja) i raspon vrijednosti 12 kreditnih jazova koji za Republiku Hrvatsku bolje ispunjavaju signalnu funkciju u odnosu na bazelski jaz. Crveno osjenčana područja označuju raspon apsolutnih jazova, a crno osjenčano odnosi se na relativne jazove. Desno je prikazan raspon visine stopa ZS-a (pck) kalibriran na osnovi jazova s lijevog panela. Plava iscrtkana krivulja odnosi se na kalibraciju na osnovi bazelskog jaza s lijevog panela. Podrobniji podaci o metodologiji primijenjenoj u procjeni kreditnih jazova prikazani su u [Okviru 2](#). Unaprijeđenje metodologije utvrđivanja i kalibracije protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala u Republici Hrvatskoj, Makroprudencijalna dijagnostika br. 16.

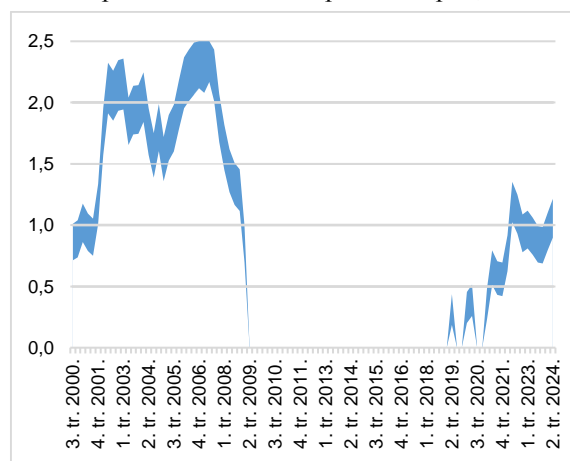
Izvor: HNB

Slika 2. Kompozitni indikator cikličkoga sistemskog rizika (ICSR) i pripadajući raspon referentnih stopa ZS-a (pck)

2.a. Sastav i dinamika ICSR-a

2.b. Raspon kalibriranih stopa ZS-a (pck)

Napomena: Kratica KI odnosi se na kreditne institucije. Donja granica za kalibraciju stope ZS-a (pck) odabrana je tako da stopa postane pozitivna prije nego što pokazatelji uključeni u izračun ICSR-a (Slika 2.a.) dosegnu medijalnu razinu, a gornja je granica određena najvišim percentilima distribucije ICSR-a.

Izvor: HNB